

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษา สถาบันการเงิน
ชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ

Key Success Factors of Community's Economy Development: A Case
Study of the Financial Community Institute, Chaiyaphum

อุมาวดี เดชธำรงค์¹ และ ผศ.ดร.วิระพงษ์ จันทร์สนาม²

Umawadee Detthamrong¹ and Wirapong Chansanam²

Received 18 ธ.ค 2561 & Retrieved 12 ธ.ค 2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษาสถาบันการเงินชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ โดยใช้ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน 3 ด้าน ประกอบด้วย ความมั่นคงของสถาบัน การยอมรับนับถือ และความมีชื่อเสียง เป็นตัวแปรในการวัดความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 396 ราย สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.45-0.82 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.94-0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน ประกอบด้วยด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม และด้านคุณธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า หากสถาบันการเงินชุมชนมีการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ การบริหารจัดการกลุ่ม และด้านคุณธรรมที่มีคุณภาพจะส่งผลให้มีความสำเร็จในการดำเนินงานเพิ่มสูงขึ้น

คำสำคัญ: ปัจจัยแห่งความสำเร็จ สถาบันการเงินชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

Abstract

This study aims to investigate the key success factors of community's economy development: A case study of the financial community institute, Chaiyaphum. In this study, we use a stability, respect, and reputation to measure a success in community economic

¹สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ E-mail : umawadee.d@cpru.ac.th

¹Department of Finance and Banking, Chaiyaphum Business School, Chaiyaphum Rajabhat University.

²สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²Department of Information Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khonkaen University

development. A questionnaire was used as the instrument for collecting data from 396 people in the community who were selected by purposive sampling method. A questionnaire discriminant power is 0.45-0.82 and reliability coefficient is 0.94-0.95. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, multiple correlation analysis and multiple regression analysis.

The results reveal that the key success factors of community's economy development are leadership, management, and moral, statistical significance at 0.05 level. It provides that higher degrees of leadership, management, and moral are associated with higher success in community economic development.

Keywords: Key success factors, Financial community institute, Community's economy development

บทนำ

พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้วยการให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านหรือชุมชนตามภูมิปัญญาหรือทุนทางสังคมของตนเอง ในแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองให้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านขึ้น กองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนหมู่บ้าน” หรือ “กองทุนชุมชนเมือง” การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้และลดรายจ่าย หรือการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ชุมชนตนเอง (สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, 2550)

จากนโยบายการก่อตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ปัจจุบันภาครัฐมีนโยบายต่อเนื่องในการพัฒนา กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีความเข้มแข็งให้มีการพัฒนาไปสู่การจัดตั้งเป็นสถาบันการเงินชุมชน เพื่อให้ บริการทางการเงินที่สามารถตอบสนองความต้องการแก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่ง เงินทุนและไม่สามารถใช้บริการทางการเงินของสถาบันการเงินทั่วไปได้ตามวัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์ และ มาตรฐานที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด จากการรวบรวมข้อมูลในปัจจุบัน พบว่า มีทั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่สามารถจัดตั้งเป็นสถาบันการเงินชุมชน นอกจากนี้ยังมีอีกหลาย กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ยังไม่สามารถพัฒนาจัดตั้งเป็นสถาบันการเงินชุมชนได้

สถาบันการเงินชุมชน มีชุมชนเป็นเจ้าของ การดำเนินงานเกิดประโยชน์ต่อชุมชน บุคลากรที่ปฏิบัติทำ หน้าที่ในสถาบันการเงินชุมชนเป็นลูกหลานของพี่น้องเกษตรกรหรือเป็นคนที่อยู่ในชุมชน ส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความโปร่งใส คนในชุมชนผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาเป็นคณะกรรมการ มีบทบาทในการอนุมัติสินเชื่อ มีคนหนุ่มคนสาวทำงานอยู่ในชุมชน เมื่อถึงสิ้นปีจะมีการจ่ายผลตอบแทนแก่สมาชิกคือเงินปันผล รายได้

ส่วนที่เหลือจากการจ่ายเงินปันผลจะนำไปจัดการสวัสดิการชุมชน ซึ่งเป็นประโยชน์ที่ตกกับชุมชนทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินนโยบายสถาบันการเงินชุมชน พบว่า ยังมีปัญหาจากการดำเนินงานอยู่มากซึ่งสะท้อนถึงปัญหาที่ยังเป็นความท้าทายหลายประการ ตั้งแต่เรื่องความรู้และทักษะของผู้นำ ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ในการดำเนินการ ความพร้อมด้านอุปกรณ์และวัสดุในการดำเนินงาน การขาดการประชาสัมพันธ์ ความสม่ำเสมอและการมีส่วนร่วมในการประชุมของคณะกรรมการ การขาดความช่วยเหลือจากสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การขาดเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร การจัดทำระบบบัญชีขาดความต่อเนื่อง รวมไปถึงการขาดการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน ในขณะที่ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือการขาดวินัยทางการเงินของสมาชิก จากการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ การชำระคืนเงินล่าช้า ขาดการมีส่วนร่วม นอกจากนี้สถาบันการเงินชุมชนยังประสบปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ ระบบการฝากถอนไม่ได้มาตรฐาน ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินขาดความชัดเจน และขาดการแนะนำในการบริหารจัดการและการดำเนินงานจากเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง (สายชล ปัญญชิต, 2555) คณะกรรมการต้องมีการชี้แจงนโยบายที่ชัดเจน และมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิก เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันอันจะส่งผลให้สมาชิกมีความพึงพอใจและให้ความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมกับสถาบันการเงินชุมชน อีกทั้งคณะกรรมการควรมีการปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน เพิ่มช่องทางการติดต่อและการให้บริการให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการสมาชิก เพื่อให้สถาบันการเงินชุมชนประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล, 2550)

การดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนให้ประสบความสำเร็จ เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของชุมชนและความพร้อมด้านองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน งานวิจัยนี้จึงได้ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เพื่อให้สถาบันการเงินชุมชนเป็นสถาบันที่มีความเข้มแข็ง อันเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชุมชนและเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อให้สถาบันการเงินชุมชนอื่น ๆ สามารถนำประสบการณ์และผลสรุปที่ได้จากการวิจัยมาเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา สถาบันการเงินชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ

สมมติฐานการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านภาวะผู้นำ มีผลกระทบในทางบวกต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการมีส่วนร่วม มีผลกระทบในทางบวกต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการบริหารจัดการกลุ่ม มีผลกระทบในทางบวกต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านคุณธรรม มีผลกระทบในทางบวกต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ จากการรวบรวมข้อมูลเป็นคู่มือ เอกสาร ของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยภูมิ

1.2 กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research methodology) ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics)

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถาบันการเงินชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ

3. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรในการคำนวณขนาดตัวอย่างของ Cochran (1977) เมื่อไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยใช้สูตร

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

Z = ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือระดับนัยสำคัญ

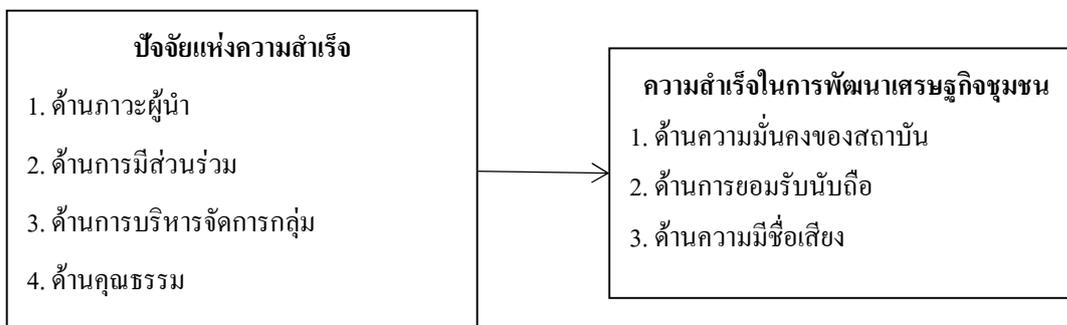
กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ 5%

$$n = \frac{1.96^2}{4(0.05)^2}$$

n = 384.16 กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ 400 กลุ่มตัวอย่าง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรมและแนวคิด

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ ปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่ต้องทำให้มีหรือให้เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ หรือเป็นการให้หลักการ แนวทาง หรือวิธีการที่องค์กรจะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ แต่ละองค์กรจะมีปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นลักษณะที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรตอบสนองวิสัยทัศน์ หากปราศจากปัจจัยแห่งความสำเร็จแล้ว วิสัยทัศน์ขององค์กรจะไม่ได้รับการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ปัจจัยแห่งความสำเร็จจึงเป็นเสมือนเครื่องมือหรือวิธีการฝึกการแยกแยะและวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมายการประกอบกิจการที่เหนือกว่าในกลุ่มผู้ประกอบการนั้น ๆ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2560) นอกจากนี้ Ghosh et. al. (2001) ได้ให้นิยามไว้ว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่ยอดเยี่ยมขององค์กร ซึ่งมากกว่าความต้องการเพียงแค่ความอยู่รอดจากการดำเนินงาน ซึ่งเป็นหน้าที่หนึ่งที่สำคัญของปัจจัยแห่งความสำเร็จ นอกจากนี้ Lekhanya & Mason (2014) ยังเสนอเพิ่มเติมว่า ปัจจัยทางการเงิน เช่น แหล่งเงินทุนปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนและการขนส่ง และปัจจัยสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เช่น การขาดทักษะความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานและค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงานหรือพนักงานผู้ปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อระดับความสำเร็จขององค์กรในระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ ผู้บริหารองค์กรหรือผู้จัดการควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการปรับปรุงกลยุทธ์การจัดการเงินทุนและแหล่งรายได้เพื่อสร้างความยั่งยืนในการดำเนินงาน มีการทำงาน/ประสานงานร่วมกับรัฐบาลในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรในระดับท้องถิ่นทั้งสิ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนจังหวัดอุดรธานี ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่สถาบันการเงินชุมชนกำหนดไว้ คือ คณะกรรมการบริหารงานจะต้องมีการอบรมให้ความรู้ พร้อมทั้งชี้แจงนโยบายที่ชัดเจน เพื่อให้สมาชิกเข้าใจอย่างถูกต้อง เกิดความพึงพอใจและเข้ามามีส่วนร่วมกับทางสถาบัน นอกจากนี้ คณะกรรมการควรต้องมีการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก พร้อมทั้งการเพิ่มช่องทางการติดต่อและการให้บริการ

สถาพร สีนเฑาะว์ (2555) ศึกษาถึงปัจจัยความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนบ้านขี้ตู่ ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการดำเนินกิจกรรมของสถาบันการเงิน คือ กิจกรรมการให้สินเชื่อเงินกู้ กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมร้านค้าชุมชน และกิจกรรมสวัสดิการชุมชน ปัจจัยความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนบ้านขี้ตู่คือการเป็นแหล่งหมุนเวียนในการสร้างงานและสร้างอาชีพ ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า มีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินงานรวมทั้งการบริหารจัดการกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชนร่วมกับสมาชิก มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ การประชุมสมาชิก การเสนอแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ด้านปัจจัยกระบวนการ พบว่า ผู้บริหารและคณะกรรมการมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการเป็นผู้นำในการวางแผน การสั่งการ การควบคุม ตลอดจนการกำหนดนโยบายต่าง ๆ สมาชิกทุกคนร่วมคิดร่วมตัดสินใจ มีการติดต่อสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ มีการพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน ระหว่างคณะกรรมการ บุคคลต่าง ๆ และองค์กรภายนอก

จรัสวัลย์ รักดีวุฒิ (2556) ศึกษาถึงคุณลักษณะของสถาบันการเงินชุมชนที่มีคุณภาพและประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านและกองทุนในชุมชนให้เป็นรากฐานในการพัฒนาทุนชุมชน โดยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและสมาชิกในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 372 กองทุน ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่สำคัญที่สุดของการเป็นสถาบันการเงินชุมชนที่มีคุณภาพและประสบความสำเร็จ คือ การมีคุณลักษณะที่ดีของคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้มแข็ง ซื่อสัตย์ สามัคคี นอกจากนี้ คุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้สถาบันการเงินชุมชนมีคุณภาพและประสบความสำเร็จได้แก่ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการให้ความร่วมมือในการดำเนินงานและความซื่อสัตย์ของสมาชิก การมีแหล่งเงินทุนในชุมชนอย่างเพียงพอ และความพร้อมในสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

นัทธ์หทัย คำเชื้อ (2557) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนบ้านวังพา ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านวังพา ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการของสถาบันการเงินชุมชนบ้านวังพา และทำให้ได้รับรางวัลในการประกวดกองทุนหมู่บ้าน คือ คุณลักษณะของคณะกรรมการ จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี ได้รับความไว้วางใจ และมีความรู้ความสามารถ และการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ส่วนคุณลักษณะของสมาชิก คือ สมาชิกต้องมีส่วนร่วมในการ

ดำเนินงาน มีความ รับผิดชอบในการชำระหนี้เงินกู้ มีความเชื่อมั่นไว้วางใจ และมีความซื่อสัตย์ต่อสถาบันการเงินชุมชน และคุณลักษณะของผู้บริหารท้องถิ่น คือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีการสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ ประกอบกับการมีแหล่งเงินทุนในชุมชนอย่างเพียงพอ รวมทั้งมีความพร้อมในสิ่งอำนวยความสะดวก และการให้บริการด้านต่าง ๆ จึงทำให้การดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนประสบความสำเร็จ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 400 คน ใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ Cochran (1977) เมื่อไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ 5% โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Technique) เป็นวิธีที่ผู้วิจัยกำหนดเลือกตัวอย่างหน่วยวิเคราะห์เองว่าจะเลือกหน่วยวิเคราะห์ใดเป็นตัวอย่างของประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ใช้เกณฑ์การพิจารณาด้วยค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) มีค่า IOC เท่ากับ 0.93 จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนในจังหวัดชัยภูมิที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเหมาะสมของการใช้ภาษาในแบบสอบถาม และหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item Total Correlation พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.45-0.70 และความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.55-0.82 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามของ สมบัติ ท้ายเรือคำ (2552) หากค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป ถือว่ามีคุณภาพในระดับดีมาก นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach ซึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.95 และความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.94 ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ ท้ายเรือคำ (2552) ที่ได้เสนอว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม หากมีค่า 0.40 ขึ้นไป ถือว่ามีคุณภาพในระดับดีมาก แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน ตอนที่ 2 ทศนคติเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และตอนที่ 3 ทศนคติเกี่ยวกับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ผู้วิจัยได้กำหนดระดับทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จและความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ออกเป็น 5 ระดับ แล้วนำค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2553) ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับมากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า อธิบายตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้ดังนี้

LED แทนด้านภาวะผู้นำ (Leadership)

PAR แทนด้านการมีส่วนร่วม (Participation)

MNG แทนด้านการบริหารจัดการกลุ่ม (Management)

MOR แทนด้านคุณธรรม (Moral)

KEY แทนปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน (Key Success Factor)

STA แทนด้านความมั่นคงของสถาบัน (Stability)

RES แทนด้านการยอมรับนับถือ (Respect)

REP แทนด้านความมีชื่อเสียง (Reputation)

SUC แทนความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน (Success)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ให้ข้อมูลตอบด้วยตนเองจำนวน 400 ฉบับ เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ พบว่ามีแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 396 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99 ของจำนวนแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของตอบแบบสอบถาม
2. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับทัศนคติที่มีต่อปัจจัยแห่งความสำเร็จและความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน
3. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จและความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งข้อมูลที่เก็บ

รวบรวมมานั้นได้มีการทดสอบและพบว่า เป็นไปตามข้อสมมติในการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ คือ ค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติด้วยค่าเฉลี่ยเป็นศูนย์ ค่าแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อนต้องคงที่ และตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งไม่ทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.20 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.80 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.00 ระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 98.20 และมีตำแหน่งเป็นกลุ่มสมาชิก คือ เป็นสมาชิกทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชน คิดเป็นร้อยละ 97.00 แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	126	31.80
	หญิง	270	68.20
	รวม	396	100.00
2	อายุ		
	น้อยกว่า 30 ปี	66	16.67
	30-39 ปี	126	31.82
	40-49 ปี	119	30.05
	50 ปีขึ้นไป	85	21.46
	รวม	396	100.00
3	ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน		
	น้อยกว่า 1 ปี	92	23.20
	1-5 ปี	301	76.00
	6-10 ปี	1	0.30
	10 ปีขึ้นไป	2	0.50
	รวม	396	100.00
4	ระดับการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	389	98.20
	ปริญญาตรี	7	1.80

ปัจจัยส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
	สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
	รวม	396	100.00
5	ตำแหน่ง		
	กลุ่มสมาชิก ได้แก่ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	384	97.00
	กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ เภรณญิก ผู้ช่วยเหรณญิก และกรรมการ	9	2.20
	กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และเลขานุการ	3	0.80
	รวม	396	100.00

2. ทศนคติของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีทศนคติเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยทศนคติใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ (\bar{X} = 4.22) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม (\bar{X} = 4.19) และด้านคุณธรรม (\bar{X} = 3.92) แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ทศนคติของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน		Mean	S.D.	ความหมาย
1	ด้านภาวะผู้นำ	4.22	0.47	มาก
2	ด้านการมีส่วนร่วม	3.88	0.52	มาก
3	ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม	4.19	0.48	มาก
4	ด้านคุณธรรม	3.92	0.50	มาก
	รวม	4.06	0.42	มาก

ผู้ตอบแบบสอบถามมีทศนคติของสมาชิกที่มีต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยทศนคติใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการยอมรับนับถือ (\bar{X} = 4.42) ด้านความมีชื่อเสียง (\bar{X} = 4.41) และด้านความมั่นคงของสถาบัน (\bar{X} = 4.39) แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 ทศนคติของสมาชิกที่มีต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน		Mean	S.D.	ความหมาย
1	ด้านความมั่นคงของสถาบัน	4.39	0.52	มาก

2	ด้านการยอมรับนับถือ	4.42	0.56	มาก
3	ด้านความมีชื่อเสียง	4.41	0.59	มาก
	รวม	4.41	0.47	มาก

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในระดับสูง แสดงดังตาราง 4 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.43-0.68 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบปัญหา Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF (Variance Inflation Factor) พบว่า ค่า VIF ของตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง 1.77-2.23 ซึ่งมีค่า VIF ไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (Gujarati and Porter, 2008)

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน และความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

	SUC	LED	PAR	MNG	MOR	VIF
Mean	4.41	4.22	3.88	4.19	3.92	
S.D.	0.47	0.47	0.52	0.48	0.50	
SUC		0.53*	0.43*	0.58*	0.49*	
LED			0.64*	0.68*	0.60*	2.23
PAR				0.58*	0.61*	1.77
MNG					0.63*	2.21
MOR						1.93

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 5 การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน และความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ของสถาบันการเงินชุมชน	ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน		t	p- value
	สัมประสิทธิ์ ถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน		
ค่าคงที่	1.55	0.19	8.24	0.00*
ด้านภาวะผู้นำ	0.22	0.06	3.74	0.00*
ด้านการมีส่วนร่วม	-0.00	0.05	-0.02	0.99

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ของสถาบันการเงินชุมชน	ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน		t	p- value
	สัมประสิทธิ์ ถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน		
ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม	0.34	0.06	5.85	0.00*
ด้านคุณธรรม	0.13	0.05	2.38	0.02*
R = 0.38 $AdjR^2 = 0.38$ $SE_{est} = 0.37$ F = 60.18				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ แสดงดังตาราง 5 พบว่า ตัวแปรปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในทางบวก คือ ด้านภาวะผู้นำ (LED) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม (MNG) และด้านคุณธรรม (MOR) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม (PAR) ไม่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ผลกระทบของปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนที่มีต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนโดยรวม ได้ดังนี้

$$SUC = 1.55 + 0.22 LED + 0.34 MNG + 0.13 MOR$$

จากสมการดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า หากด้านภาวะผู้นำเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะส่งผลให้ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนเพิ่มขึ้น 0.22 หน่วย หากด้านการบริหารจัดการกลุ่มเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะส่งผลให้ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนเพิ่มขึ้น 0.34 หน่วย และหากด้านคุณธรรมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนเพิ่มขึ้น 0.13 หน่วย แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการกลุ่มมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนสูงที่สุด

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยพบว่า สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในทางบวก ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม และด้านคุณธรรม

1. ภาวะผู้นำถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่มด้วยการโน้มน้าวให้ยินดีปฏิบัติตาม เป็นการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกให้มีการพัฒนาความสามารถไปสู่ระดับที่สูงขึ้น สามารถสร้างแรงจูงใจและรวมพลังสมาชิกในการร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภธัชวุฒิ ตู๊พจ และวิระพงศ์ จันทร์สนาม (2561) ที่ศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ต่อผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า เมื่อผู้นำหรือผู้บริหารในองค์กรมีการนำกลยุทธ์ใหม่มาใช้ในองค์กร ผู้นำจะต้องมีวิธีการในการสร้างความสนใจและจูงใจให้พนักงานมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานด้วยตนเอง โดยไม่ให้เกิดความรู้สึกว่าเกิดขึ้นจากการบังคับ เพราะเมื่อพนักงานเหล่านั้นเกิดการยอมรับแล้ว ย่อมส่งผลให้ผลการดำเนินการขององค์กรประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ภาวะผู้นำ

มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน การพัฒนาการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในสถาบันการเงินขนาดเล็ก การปรับปรุง และพัฒนากระบวนการทำงาน จะส่งผลให้สถาบันการเงินชุมชนสามารถตอบสนองการให้บริการแก่สมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนได้อย่างดียิ่งขึ้นต่อไป ภาวะผู้นำของคณะกรรมการเป็นเรื่องสำคัญมาก ต้องเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ รับผิดชอบ เสียสละ เข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และการมีอัธยาศัยที่ดี (สุณีย์ น้ายาง, 2557) คณะกรรมการจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้มแข็ง ซื่อสัตย์ สามัคคี (จรีวัลย์ ภักดีวุฒิ, 2556) ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน คือ คุณลักษณะของคณะกรรมการ จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี ได้รับความไว้วางใจ และมีความรู้ความสามารถ และการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ (นัทรหทัย คำเชื้อ, 2557) นอกจากนี้ ผลจากการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณา โชคบรรดาลสุข, กุลยา อนุโลก และ วรลักษณ์ ทองประยูร (2557) ที่พบว่า การมีผู้นำที่ได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการและสมาชิกที่เป็นผู้มีความรับผิดชอบในการบริหารงานและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนประสบความสำเร็จ

2. การบริหารจัดการกลุ่ม จะเกิดประโยชน์และสามารถเพิ่มความสำเร็จในการดำเนินงานให้สูงขึ้นได้ หากสถาบันการเงินชุมชนมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างชัดเจนรวมถึงมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ มีการจัดทำแผนการพัฒนาความรู้แก่สมาชิก มีการจัดการทรัพยากรของชุมชนได้อย่างเหมาะสมกับกิจกรรม มีการมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความรู้และความสามารถของแต่ละบุคคล มีระบบการบริหารจัดการสถาบันการเงินที่ดี มีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองต่อผลประโยชน์ของสมาชิกและชุมชน เมื่อสิ้นสุดปีการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนต้องมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและรายงานให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีพงศ์ เอื้ออารีย์กุล (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่สร้างความเข้มแข็งขององค์กรการเงินชุมชนในเขตเทศบาลตำบลดงมะไฟ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พบว่า ด้านการบริหารจัดการกลุ่มมีการประชุมชี้แจงการดำเนินงาน มีความยืดหยุ่นในการชำระหนี้ มีการระดมทุนแบบพึ่งพาอาศัยกัน แต่ต้องปรับปรุงให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เดชบุรีรัมย์ และปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ (2555) ที่พบว่า องค์กรที่ต้องการการบริหารจัดการกลุ่มให้ประสบความสำเร็จต้องมีการสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างตามแบบแผนอย่างมีระบบเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบและเกิดอำนาจในการปฏิบัติงาน มีการวางระบบการทำงานตามบทบาทของกลุ่ม การกำหนดภารกิจย่อยของกลุ่ม การกำหนดกรอบความรู้ความสามารถตามความถนัดของสมาชิกกลุ่ม ดังนั้น การบริหารจัดการกลุ่มจึงต้องอาศัยความร่วมมือหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ งานวิจัยของสถาพร สิ้นเธาว์ (2555) ที่ศึกษาถึงปัจจัยความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนบ้านชีตุน ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน คือ การมีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินงาน รวมทั้งการบริหารจัดการกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชนร่วมกับสมาชิก มีการประชาสัมพันธ์

การดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ การประชุมสมาชิก การเสนอแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3. คุณธรรม เป็นหลักในการประพฤติสิ่งดีงาม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง บุคคลและสังคม มีพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนาอันเป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ ซึ่งแสดงออกโดยการกระทำทางกาย วาจา และจิตใจ เช่น การส่งเงินสัจจะตามกำหนดทุกครั้ง การชำระเงินกู้ยืมตามสัญญาครบงวด การรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการที่คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของสถาบันการเงินชุมชน โดยคำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันธิดา จันทร์ศิริ (2560) ที่พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการองค์การการเงินชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ผู้นำต้องมีความรู้ความสามารถและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรมและจริยธรรม และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิก และงานวิจัยของ พรธวัช ข่างาม และประสพชัย พสุนนท์ (2560) ที่ศึกษาปัจจัยคุณธรรมพื้นฐานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของสถาบันการเงินชุมชน พบว่า สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านอ่างหินมีระดับคุณธรรมพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความซื่อสัตย์มากที่สุด รองลงมา คือ ความมีวินัย ความสะอาด ความสุภาพ ความขยัน ความประหยัด ความสามัคคี และความมีน้ำใจ ตามลำดับ ปัจจัยคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีน้ำใจ ส่งผลต่อความยั่งยืนของสถาบันการเงินชุมชนโดยรวมและด้านเศรษฐกิจในทิศทางบวกมากที่สุด และปัจจัยคุณธรรมพื้นฐาน ด้านความสามัคคีส่งผลต่อความยั่งยืนของสถาบันการเงินชุมชนด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมในทิศทางบวกมากที่สุด

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม และด้านคุณธรรม ดังนั้น คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนควรให้ความสำคัญกับการสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้น ไม่เพียงแต่ในระดับผู้บริหาร หรือคณะกรรมการเท่านั้น แต่หมายรวมถึงสมาชิกทุกคนในสถาบันการเงินชุมชน เนื่องจากเป็นกำลังสำคัญในการนำพาสถาบันการเงินชุมชนให้อยู่รอดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ยึดหลักคุณธรรมในการดำเนินงานและในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองจากโครงสร้างการดำเนินงานที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้เกิดการยอมรับจากสมาชิก ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่และยินดีเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่ม เพื่อให้สถาบันการเงินเป็นสถาบันการเงินชุมชนที่เข้มแข็งและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2560). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของผู้ประกอบการ. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม

2561, จาก <http://www.dip.go.th/Portals/0/AEC/ปัจจัยแห่งความสำเร็จของผู้ประกอบการ.pdf>

- จรีวัลย์ ภักดีวุฒิ. (2556). คุณลักษณะของสถาบันการเงินชุมชนที่มีคุณภาพและประสบความสำเร็จ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 32(3): 117-131.
- ทวีพงศ์ เอื้ออารีย์กุล. (2553). ความเข้มแข็งขององค์กรการเงินชุมชนในเขตเทศบาลตำบลดงมะไฟ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นันทิดา จันทร์ศิริ. (2560). ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารจัดการองค์กรชุมชน กรณีองค์กรการเงินชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 9(2): 265-294.
- นันทน์หทัย คำเชื้อ. (2557). ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนบ้านวังพา ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมขนาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 5 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 1296-1305.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ เดชบุรีรัมย์ และปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ. (2555). แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพจักสานของผู้สูงอายุบ้านหนองขาม ตำบลหนองพลวง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 7(2): 89-96.
- พรธวัช ขำงาม และประสพชัย พสุนนท์. (2560). ปัจจัยคุณธรรมพื้นฐานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของสถาบันการเงินชุมชน: กรณีศึกษาสถาบันการเงินชุมชนบ้านอ่างหิน ตำบลสามพระยา จังหวัดเพชรบุรี. วารสาร Veridian E-Journal มหาวิทยาลัยศิลปากร (สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ), 10(1): 388-400.
- วรรณมา โชคบรรดาลสุข, กุลยา อนุโลก และวรลักษณ์ ทองประยูร. (2557). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนบ้านหนองขนก อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2(2): 110-123.
- สถาพร สิ้นเช่าวี. (2555). ปัจจัยความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนบ้านขี้ตุน ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สายชล ปัญญาชิต. (2555). การพัฒนากองทุนหมู่บ้านไปสู่สถาบันการเงินชุมชน: ความรู้และข้อเสนอสู่ความจริง. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 23(3): 148-163.
- สุนีย์ น้อย่าง. (2557). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านขุมมุด หมู่ที่ 4 ตำบลถ้ำ อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. (2550). คู่มือการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2560 จาก, [http:// http://phetchaburi.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/39/2017/06/คู่มือการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.pdf](http://phetchaburi.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/39/2017/06/คู่มือการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.pdf)
- สุภวัชชฎิ ตู๊พจ และวิระพงษ์ จันทร์สนาม. (2561). ผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ต่อผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 16(1): 37-46.
- สุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

References

- Chokbandansuk, W., Anuloke, K. & Thongprayoon, W. (2015). Key success factors of financial institute of Ban Nong Kha Nak Community, Chombueng District, Ratchaburi Province. Muban Chombueng Rajabhat University Research Journal, 2(2): 110-123. (in Thai)
- Cochran, W. G. (1977). Sampling technique (3rd edition). New York: John Wiley.
- Department of Industrial Promotion. (2017). Factors of entrepreneur success. Retrieved December, 2018, from <http://www.dip.go.th/Portals/0/AEC/ปัจจัยแห่งความสำเร็จของผู้ประกอบการ.pdf> (in Thai)
- Detburiram, P, & Siripanumas, P. (2012). Guidelines for elderly wickerwork group's management in Nongkham community Nonpluang subdistrict, Prathai district, Nakhonratchasima province. Journal of Research and Development Buriram Rajabhat University, 7(2): 89-96. (in Thai)
- Ghosh et. al. (2001). The key success factors, distinctive capabilities, and strategic thrusts of top SMEs in Singapore. Journal of Business Research, 51, 209-221.
- Gujarati, D. N. and Porter, D. C. (2008). Basic Econometrics. Singapore: McGraw-Hill.
- Jansiri, N. (2017). Successful factors of the administration of community organizations: A case of community financial organizations in Nakhon Si Thammarat province. Journal of Humanities and Social Sciences Suratthani Rajabhat University, 9(2): 265-294. (in Thai)
- Kamchua, N. (2014). Success of Financial Institute of Banwangpha Community, Thungtamsao Sub District, Hatyai District, Songkhla. Proceedings of the 5th National and International Hatyai Conference 2014 Hatyai University, 1296-1305. (in Thai)

- Kumngam, P. & Pasunon, P. (2017). The moral basis of principles of sufficiency economy affecting sustainability of financial community. A case study of Ban Ang Hin, Sam Phra Ya, Phetchaburi Province. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 10(1): 388-400. (in Thai)
- Lekhanya, L. M. & Mason, R. B. (2014). Selected key external factors influencing the success of rural small and medium enterprises in South Africa. *Journal of Enterprising Culture*, 22(3), 331-348.
- Namyang, S. (2013). Success factors of savings group for production of Ban Khummut, Moo 4, Thim Sub-district, Takuathung district, Phangnga province. An independent study of master of political science (Politics and government), Thammasart University. (in Thai)
- National Village and Urban Community Fund Office. (2007). Guide to the registration of juristic persons of national village and urban community fund. Retrieved December, 2017, from <http://phetchaburi.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/39/2017/06/คู่มือการจดทะเบียนนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.pdf> (in Thai)
- Pakdeewut, J. (2013). The features of an effective and successful community financial institution. *Journal of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University*, 32(3): 117-131. (in Thai)
- Panyachit, S. (2012). Village fund development to financial institutions community: Knowledge and the offer to the truth. *Academic Services Journal, Prince of Songkla University*, 23(3): 148-163. (in Thai)
- Sinthao, S. (2012). The critical success factors of a community financial institution in Ketoon village, Tambon Tha Chalung, Chokchai district, Nakhon Ratchasima province. An independent study of master of public administration, Khon Kaen University. (in Thai)
- Srisa-ard, B. (2010). *Basic Research (8th Edition)*. Bangkok: Suviriyasarn. (in Thai)
- Tairuakham, S. (2009). *Research methodology for humanities and social sciences*. Mahasarakham: Mahasarakham university printing. (in Thai)
- Toopoj, S. & Chansanam, W. (2018). Effects of strategic leadership on performance of community financial institutions in Northeastern of Thailand. *Modern Management Journal*, 16(1): 37-46. (in Thai)
- Uaarekul, T. (2010). The strength of community monetary organization of Dongmafai Subdistrict

Municipality, Muang District, Sakon Nakhon Province. An independent study of master of Public administration, Khon Kaen University. (in Thai)

Wongruktrakun, S. (2008). Factors affecting the success of the community financial institution in Udon Thani. Master of arts (Cooperative economics), Kasetsart university. (in Thai)